

Média v současné době plní velmi rozporuplnou funkci, jejíž zhodnocení nás teprve čeká a nelze zatím předpokládat, že by přiměřeným způsobem dokázala reagovat na současný stav vztahů mezi Evropou a Islámem. Ve své snaze o objektivitu popisu nemohou naplnit požadavek tzv. druhé moderny, tj. zkoumat svůj vlastní výkladový rámec na pozadí referencí a zdrojů, které je teprve utvářejí a umožňují jim takto fungovat jako zprostředkovatel mezi tím, o čem referují, aniž by nějak věděla, co jim samým zakládá možnost vůbec něco sdělením zprostředkovat. Je to jen jiná, diferencovanější fáze hledání a zkoušení nalézt cestu k tzv. implicitnímu vědění, již se mohou některé diskursy emancipovat od stereotypních schémat a vzorců spojování, oddělování a formování výroků o skutečnosti. Tzn., to, s čím se potýkají soudobí vykladači vztahů mezi Evropou a Islámem je analogické tomu, s čím se potýkají samotná media: tj. s in – kompatibilitou, autoreferencí, a zamlčenými předpoklady vědění.

Pokud jsme již výše hovořili o dvojí diferenci výkladového schématu Evropy a jejího vztahu k Islámu, uvedli jsme dvě podstatná hlediska: jedním jsou utvářecí či zakládající akty - můžeme rovněž říci i sebe – ustavující mýty o Evropě a dále, ne zcela kompatibilní právní a ideové, náboženské systémy. V podstatě jej lze nazývat dilematy, pro něž není zrovna snadné hledat racionální východiska.

Na první dilema velmi příhodně poukazuje Bernard Lewis: „...*asymetrie (rozumí se ne-kompaktibilita Evropy a Islámu) je spíše zdánlivá. „Evropa“ je ryze evropskou koncepcí, obdobně jako celý geografický systém kontinentů, mezi nimiž Evropě patří prvenství. Evropa vynalezla a stvořila Evropu: Evropa objevila, pojmenovala a jistým způsobem vytvořila Ameriku. Před několika staletími Evropa vymyslela Asii i Afriku, jejichž obyvatelům byla až do 19. století – věku evropské světové nadvlády - naprosto neznámá tato pojmenování, tyto identity a dokonce i tyto klasifikace, které vytvořili Evropané ke svým účelům a ke své potřebě.*

„Islám není území: je to náboženství. Ovšem muslimové nespojují slovo „náboženství“ s toutéž představou, jakou o něm mají dnešní křesťané, nebo jakou o něm mívali křesťané ve středověku...

Pro muslimy není islám jen systém víry a zbožnosti...Islám představuje spíše život jako celek a jeho pravidla zahrnují prvky občanského a trestního práva a dokonce i toho, co nazýváme právem ústavním“. (c.d.: s.10-11) V zásadě lze říci, že napětí mezi Západem a

Východem se zakládá spíše na geohistorické a geopolitické tradici a je mnohem staršího data, než spory mezi Islámem a Evropou.

V našem pojetí výkladu islamizace v médiích to ovšem znamená jistou disproporci. Zatímco soudobá média referují téměř pravidelně o vztahu mezi Evropou a Islámem v diskursu současnosti, a to ještě v jeho silně redukované podobě, podstata vztahu mezi oběma stranami je přesněji uchopitelná jenom v delším horizontu a tudíž pro masmediální reference v zásadě nedostupná.

Výše zmíněný rámec modernity v Evropě dospěl do stádia tzv., post-moderny, tj. věcně a obsahově zaměřené kritiky na ideály osvícenství, které moderna ani náznakem nedokázala naplnit. To je ovšem svým způsobem druhé dilema, které objektivně komplikuje mediální obraz prvního dilematu. Media ani při sebevětší snaze o objektivitu popisu nemohou naplnit požadavek tzv. druhé moderny, tj. zkoumat svůj vlastní výkladový rámec na pozadí referencí a zdrojů, které je teprve utvářejí a umožňují jim takto fungovat, ale i umožnit svá sdělení nějak prověřovat na validitu.

Problém ovšem leží již ve zmiňované diferencii vnější – vnitřní, nebo jinými slovy, jak si povšiml Simmel, s nástupem modernity se mění samotný pojem cizince. Tj. pojem s celou řadou kulturních, etnických a dalších konotací. *„V předmoderních kulturách, kde základem širší sociální organizace vždy zůstává lokální komunita, se označení „cizinec“ vztahuje na „celou osobu“ – je to někdo, kdo přichází z venku a je potenciálně podezřelý. Může existovat mnoho okolností, které způsobí, že osoba, která se přistěhuje odjinud do malé komunity, nezíská důvěru členů této komunity, a to ani po mnoha letech života v ní. Je příznačné, že v moderních společnostech naopak s cizinci nejednáme jako s „celými lidmi“ a stejným způsobem. Zvláště v mnoha městských sídlech interagujeme víceméně neustále s lidmi, které buď dobře neznáme, anebo jsme se s nimi nikdy předtím neseťkali – ale tato interakce má formu zběžných kontaktů“.*

(Giddens,A.:1998:76)